

EXCALIBUR – eventyret

Mange kender sikkert til eventyret om legenden Kong Arthur der bestiger den Britiske trone efter at have trukket det magiske sværd kaldet *Excalibur* ud af en ældgammel sten som bevis på sin kongeværdighed!

Bil entusiaster derimod véd, at en ægte Excalibur er en eksklusiv bil hånd-bygget i Amerika i relativt få eksemplarer, og faktisk regnes for verdens første retrobil bygget af en bilproducent. Designet er inspireret af de legendariske Mercedes SS og SSK sportsvogne fra sidst i tyverne og først i tredverne.

Mange tror fejlagtig, at Excalibur er en kit-car, men Excalibur er som nævnt en amerikansk bilproducent der lavede håndbyggede biler fra 1964 til 1997 på fabrikken i Milwaukee, Wisconsin. Hele Excalibur eventyret begyndte lidt tilfældigt, idet industridesigneren Brooks Stevens, der i tresserne bl.a. arbejdede som design konsulent for Studebaker, fik til opgave at designe en showbil til New York Auto Show i april 1964. Studebaker havde økonomiske problemer og behøvede derfor ekstra opmærksomhed.

Brooks Stevens der var bil entusiast og tidligere havde arbejdet for andre bilproducenter besluttede sig for at bygge en "moderne klassiker", og vel dermed den første retrobil. Da Studebaker også var Mercedes importør var det nærliggende at det nostalgiske islæt kom fra en model 1928 Mercedes SS som Stevens i øvrigt selv ejede et eksemplar af. Showbilen blev bygget af modificerede standard dele fra Studebaker, og fik et håndbygget karosseri i aluminium. Med hjælp fra Brooks Stevens to sønner blev bilen bygget på under 8 uger og færdiggjort kort før udstillingen i New York og blev i første omgang døbt Mercebaker.

Studebaker ville lige inden åbningen af showet alligevel ikke have bilen med, men Stevens fik arrangørerne overtalt og retrobilen kom med på udstillingen, nu omdøbt til Excalibur SS, efter navnet på de sports biler Stevens havde designet og fremstillet tilbage i 1950'erne. Interessen var enorm fra dag ét, og Brooks Stevens fik adskillige ordrer på bare en uge. Excalibur var født, og de to sønner David og William startede som selvstændig bilproducent en produktion i hjembyen Milwaukee under navnet SS Automobiles, og med den stolte fader som konsulent. Året efter ændredes navnet til Excalibur Automobile Corporation.

På overfladen har en Excalibur en del fælles træk med sit Mercedes forbillede, som oprindeligt er designet af Tyske Dr. Ferdinand Porsche men skindet bedrager idet teknikken er nyere. Kun den første bil havde Studebaker motor, hvorefter man overgik til Chevrolet motorer, men bibeholdt det modificerede Studebaker

chassis frem til 1970 hvor der introduceredes et nyt chassis designet og fremstillet af Excalibur fabrikken selv med udgangspunkt i bremses og hjulophæng fra Corvette. Også aluminiumskarosseriet blev tidligt erstattet af et karosseri fremstillet i glasfiber, formentlig af såvel økonomiske som produktionsmæssige årsager. V8 motoren og transmissionen samt største delen af affjedring, hjulophæng og bremses stammer herefter fra Chevrolet Corvette, mens chassis, karosseri og interiør fremstilles af Excalibur fabrikken selv.

Excalibur Roadster serie I model 1966

Excalibur blev i starten kun produceret i en to personers roadster udgave, men fra 1966 blev programmet udvidet med en fire personers model kaldet Phaeton. Roadsteren var fra begyndelsen mest udbredt, men fra 1969 og frem til produktionen indstilledes blev der hvert år bygget flere Phaeton's end Roadster's, i alt blev der fremstillet næsten 5 gange så mange Phaeton's. Fabrikken forfulgte en filosofi om revidering og fornyelse af design, styling og teknik ca. hvert femte år. Således blev bilerne produceret fra 1964-1969 benævnt serie 1, biler produceret 1970-1974 serie II, 1975-1979 serie III, 1980-1984 serie IV og endelig biler fra 1985 og frem serie V. Der skete over årene en del udvikling og ændringer, dels tekniske modifikationer f.eks. nødvendiggjort af myndighedskrav om øget sikkerhed og begrænsning af forurening, dels design og stil ændringer dikteret af den almindelige udvikling samt krav om øget luksus og betjeningsvenlighed, bla. skulle der gå indtil 1980 inden Excalibur kunne leveres med sideruder i glas og el-betjent kaleche, hvilket må siges at være uhørt i bilernes land USA.

Stevens havde dog altid stilen fra det Germaniske forbillede for øje i større eller mindre grad.

I 1984 fejrer fabrikken 20 års jubilæum med fremstillingen af 50 specielle jubilæums modeller, men efterfølgende begynder salget at dale hvorved fabrikken kommer i økonomiske vanskeligheder og allerede 2 år efter i 1986 må Stevens familien indgive konkurs begæring. En æra er slut!!!

Fabrikken overtages herefter af en forretningsmand der køber rettighederne af Stevens familien og i starten af 1987 bliver produktionen igangsat igen. Året efter introduceres en sedan model, og i 1989 en forlænget grand limousine model, hvilket er de eneste lukkede modeller Excalibur har fremstillet. Salget og dermed økonomien kunne dog ikke følge med omkostningerne så i 1990 gik fabrikken igen konkurs.

Det var dog ikke Excalibur's endeligt, i 1991 fik fabrikken igen ny ejer og gennem en omtumlet periode frem til 2000 forsøgte skiftende ejere sig med bil produktion og endog fremstilling af så forskellige produkter som førerhuse til lastbiler og motorcykel trailere. Den sidste Excalibur bil blev produceret i 1997 og i 2000 gik fabrikken konkurs endnu engang.

I 2003 bliver rettighederne til Excalibur Automobile Corporation købt af Alice Preston der har et mangeårigt samarbejde med familien Stevens og dermed Excalibur bag sig. Firmaet er fortsat hjemhørende i Milwaukee og sælger i dag klassiske biler med særlig fokus på Excalibur, samt servicerer og sælger reservedele til Excalibur bilerne, hvoraf langt størstedelen stadig eksisterer. Bilproduktionen er dog indtil videre ikke genoptaget. Navnet er ændret til Camelot Classic Cars hvormed man kan sige at eventyret videreføres idet Camelot også var navnet på det slot Kong Arthur lod opføre da han blev konge.

Det totale antal Excalibur biler der er produceret kan ikke opgøres eksakt, men angives officielt af fabrikken til omkring 3200 stk. De mest sjældne og dermed også mest eftertragtede biler er de første årgange uden døre, mens den mest udbredte model er serie III bilerne. Sidst i firserne og op i halvfemserne blev der fremstillet et mindre antal sedan og limousine modeller, men derudover er Excalibur biler kendetegnet ved at være åbne biler med tilhørende kaleche og nogle desuden leveret med hardtop. Af ovennævnte tal fremgår at en Excalibur er og bliver et forholdsvis sjældent syn på gader og stræder.

Det formodes dog at Danmark er det land uden for USA hvor der findes den største bestand af Excalibur biler i forhold til befolkning. Der antages at være op mod 60 Excalibur biler i Danmark her i 2009. Det er dog kun et mindre antal af disse biler der indtil videre er indregistreret og dermed reelt kan mødes på de Danske veje, men forhåbentlig kommer der flere til. Excalibur havde i en kortere årrække fra sidst i halvfjerdserne en Dansk importør i form af den karismatiske bilforhandler Lars "Auto" Bang i Grenå. Det vides ikke hvor mange Excalibur biler der kom ud af forretningen men med en pris i 1978 på dkk 300.000 for en serie III Roadster og 350.000 for en serie III Phaeton har det givetvis været et begrænset antal.

Den dengang fremtrædende bygge matador Bøje-Nielsen er formentlig den indtil videre mest kendte Danske ejer af en Excalibur.

William & David Stevens ved en Excalibur Serie III 1975

Med et Excalibur ejerskab befinder man sig i en eksklusiv kreds af folk, som ejer eller har ejet denne specielle bil. Denne kreds tæller bl.a. Ronald Reagan, Tony Curtis, Gary Cooper, Peter Ustinov, Bill Cosby, Frank Sinatra, Rod Stewart, Sonny og Cher, Dean Martin, Steve McQueen, Shirley Jones, Jackie Gleason, Roberto Duran, Poul Harvey, Den Spanske konge og Arnold Schwarzenegger, som skulle have udtalt; "This car turns more heads than any roadster I ever owned"

Som ejer af en Excalibur Phaeton serie III kan jeg fuldt ud bekræfte Schwarzeneggers udtalelse og jeg er sikker på at andre Excalibur ejere har samme opfattelse. Det er virkelig et køretøj der bliver lagt mærke til over alt og af alle! Et magisk køretøj!

Denne korte gennemgang af historien bag en opsigtsvækkende bil kan passende afsluttes som den indledt med eventyret om Kong Arthur. For at holde fjenden i ave rekrutterede Kong Arthur flere riddere som i eventyret nævnes som "Riddere af det Runde Bord", om hvilket alle er ligeværdige. Det logo der pryder enhver Excalibur benævnes Circle and Sword - Cirkel og Sværd, og kan antages at symbolisere det Runde Bord med sværdet EXCALIBUR liggende på!

Hovedkilderne til ovenstående er Camelot Classic Cars, Inc. og "HowStuffWorks".

Jesper B Jensen Juni/2009
Excalibur.driver@mail.dk